

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania W. W.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.
o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 14 listopada 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 31 maja 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od odwołującej się na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. zasądza od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w [...]) na rzecz radcy prawnego M. M. tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej odwołującej się z urzędu w postępowaniu kasacyjnym kwotę 120 (sto dwadzieścia) zł, podwyższoną o obowiązującą stawkę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 31 maja 2017 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację od wyroku z dnia 19 maja 2016 r., którym Sąd Okręgowy w S. oddalił odwołanie od decyzji z dnia 21 sierpnia 2015 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. odmawiającej W. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku

z wypadkiem przy pracy.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie to miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 382, art. 381 i art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. polegające na całkowitym, milczącym pominięciu przez Sąd Apelacyjny w [...] jako podstawy orzeczenia wskazanej przez wnioskodawczynię przed Sądem drugiej instancji dokumentacji medycznej załączonej do pisma wnioskodawczyni z dnia 29 maja 2017 r., doręzonego do Sądu Apelacyjnego dnia 30 maja 2017 r. stanowiącej w szczególności orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 22 marca 2017 r. sporządzone przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w S.

Mając powyższe na uwadze, skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w [...] do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz wnioskodawczyni zwrotu kosztów procesu za wszystkie instancje, a ponadto o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej według norm przepisanych.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawczyni uzasadniła jej oczywistą zasadnością, gdyż Sąd Apelacyjny całkowicie i milcząco pominął dowód istotny, wskazany przez wnioskodawczynię w toku postępowania drugiej instancji, czym jednocześnie i wprost naruszył postanowienia art. 382 k.p.c. oraz 328 § 2 w zw. z art. 391 k.p.c. przez całkowity brak ustosunkowania się do treści zgłoszonych przez wnioskodawczynię dowodów w toku postępowania apelacyjnego zarówno w treści uzasadnienia wyroku, jak i ewentualnie w formie postanowienia. Ponadto stanowi to oczywiste naruszenie art. 381 k.p.c., zgodnie z którym Sąd drugiej instancji jest zobowiązany na wniosek strony materiał dowodowy w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji uzupełnić, jeżeli jest to konieczne do rozstrzygnięcia sprawy, lecz równocześnie jest uprawniony do pominięcia nowych faktów i dowodów zgłoszonych dopiero w postępowaniu apelacyjnym, gdy zachodzą przesłanki określone wymienionym przepisem - przy czym żadna z tych sytuacji na gruncie niniejszej sprawy nie zaszła, gdyż Sąd ani nie uzupełnił materiału dowodowego, ani też nie dokonał pominięcia nowego dowodu, co mogłoby nastąpić jedynie w przypadku ustosunkowania się do treści nowych dowodów przez Sąd Apelacyjny i co mogło się wydarzyć w oparciu o

stosowne postanowienie, czy też powinno znaleźć się w uzasadnieniu wyroku. Naruszenia te miały istotny wpływ na wynik sprawy, bowiem w niniejszym stanie sprawy Sąd Apelacyjny przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób wadliwy i niedający się poddać jednoznacznej ocenie z powodu braków postępowania oraz braków w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego. Gdyby Sąd Apelacyjny ustosunkował się do treści przedstawionych przez wnioskodawczynię dokumentów, byłoby wiadomym, jakie dowody stanowiły podstawę rozstrzygnięcia i jakim dowodom Sąd Apelacyjny dał wiarę, a jakim odmówił wiarygodności. Co oczywiste, wadliwie przeprowadzone postępowanie dowodowe następnie prowadzić może do błędnej oceny dowodów i błędnych ustaleń stanu faktycznego sprawy.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę wniosł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od ubezpieczonej kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W skardze kasacyjnej złożonej przez ubezpieczoną znajduje się wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na to, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Oczywiście zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi zaś tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie.

Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe, a zatem skarga kasacyjna winna być uwzględniona.

Według twierdzeń skarżącej, skarga jest oczywiście uzasadniona dlatego, że Sąd drugiej instancji naruszył przytoczone w podstawach skargi przepisy prawa procesowego. O istnieniu uzasadnionej drugiej podstawy kasacyjnej przesądza tymczasem nie każde naruszenie przepisów postępowania, ale jedynie takie uchybienie tym przepisom, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Brak możliwości istnienia takiego wpływu naruszenia na wynik sprawy wyklucza wystąpienie uzasadnionej drugiej podstawy kasacyjnej. Zarzut pominięcia przez Sąd odwoławczy złożonego w postępowaniu apelacyjnym orzeczenia o stopniu niepełnosprawności z dnia 22 marca 2017 r., bez jednoczesnego wykazania, w jaki sposób to ewentualne uchybienie procesowe Sądu przełożyło się na rozstrzygnięcie sprawy, oznacza, że nie jest możliwe stwierdzenie *prima facie*, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, zwłaszcza, jeśli wziąć pod uwagę, że w zaskarżona decyzja została wydana 21 sierpnia 2015 r., zaś orzeczenie o stopniu niepełnosprawności pochodzi z 22 marca 2017 r. W sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego sąd bada zaś legalność decyzji na dzień jej wydania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005 nr 3, poz. 43 oraz z dnia 7 lutego 2006 r., I UK 154/05, LEX nr 272581). Oznacza to, iż oceny medycznej i zawodowej dla oceny zdolności/niezdolności do pracy należy dokonywać również na tę datę. Postępowanie dowodowe przed sądem jest postępowaniem sprawdzającym, weryfikującym ustalenia dokonane przez organ rentowy (por. uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2007 r., I UZP 1/07, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 323). Sąd nie ma obowiązku przeprowadzenia dowodów w celu ustalenia

niezdolności do pracy, która miała powstać po wydaniu zaskarżonej odwołaniem decyzji odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r., I UK 152/04, OSNP 2005 nr 17, poz. 273). Dodatkowo Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie wielokrotnie podkreślał, że mimo podobieństwa definicji, stwierdzenie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame ze stwierdzeniem niezdolności do pracy. Obowiązujące przepisy prawa socjalnego posługują się zarówno pojęciem niezdolności do pracy, jak i pojęciem niepełnosprawności, przy czym to pierwsze występuje w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych, zwłaszcza w ustawie o emeryturach i rentach, natomiast drugie w przepisach dotyczących innych świadczeń socjalnych, w tym w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej. Na gruncie obowiązującego prawa nie ma podstaw do utożsamiania wymienionych pojęć, względnie negowania występowania między nimi różnic, skoro posiadają odmienną definicję legalną, a ocena niezdolności do pracy, jej stopnia i ustalanie innych wymaganych w tym zakresie okoliczności oraz orzekanie o stopniu niepełnosprawności należy do innych organów oraz stanowić ma konieczną przesłankę prawną dla ustalenia prawa do korzystania z różnego rodzaju świadczeń i uprawnień (por. między innymi wyroki z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 386/03, OSNP 2004 nr 12, poz. 213; z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03, OSNP 2004 nr 19, poz. 340; z dnia 4 marca 2008 r., II UK 130/07, LEX nr 459312 oraz postanowienie z dnia 16 grudnia 2005 r., II UK 77/05, OSNP 2006 nr 23-24, poz. 372). Sam fakt zaliczenia skarżącej do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności około półtora roku po wydaniu zaskarżonej decyzji nie oznacza zatem, że ma to znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, w której przedmiotem sporu jest prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, który miał miejsce w 1997 r. Nie wdając się zatem w rozważania co do słuszności twierdzeń skarżącej o naruszeniu wskazanych przepisów prawa procesowego, uznać należy, że powołując się wyłącznie na naruszenie tych przepisów, przy braku wykazania wpływu tego ewentualnego naruszenia na wynik sprawy, nie zdołała wykazać, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca nie zdołała więc przekonać o potrzebie rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. i art. 398²¹ w

związku z art. 108 § 1 k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.